

VENSKABSPROJEKT

JANUAR 2023

Øget sundhed for gravide,
børn og andre sårbare grupper

Venskabsprojekt i Irak

Mathilde Charlotte Høybye,
Afdelingernes Internationale Arbejde

INDHOLD

1	BAGGRUND OM IRAK	3
2	PROJEKTET	4
	2.1 Målgruppe.....	4
	2.2 Aktiviteter & resultater.....	5

3	VORES PARTNERSKAB MED IRAK RØDE HALVMÅNE	5
4	STØTTEBEHOV I 2023	6
5	BAG OM VENSKABSPROJEKTERNE	6

---

1 BAGGRUND OM IRAK

Irak er beliggende i det sydvestlige Asien og blev tidligere benævnt Mesopotamien, som betyder 'lande mellem floder'. De frugtbare sletter lagde fundamentet til nogle af verdens tidligste civilisationer som Sumer, Akkad, Babylon og Assyrien. Irak omfatter det meste af det, som geografisk defineres som den "frugtbare halvmåne", og som blev en værdifuld del af store imperier som det persiske, græske og romerske. Efter det 7. århundrede blev det en central del af den islamiske verden, og Bagdad var Abbasidens 'hovedstad' eller kalifat. Kalifatet, som blev etableret af efterkommere af profeten Muhammeds yngste onkel, regerede det meste af den muslimske verden fra år 750 til 1258 e.Kr.

Landet har fire fysiske hovedområder: sletterne i den centrale og sydøstlige del, højlandet i nord mellem Tigris og Eufrat-floderne, ørkenen i vest og syd og højlandet i nordøst. Disse naturlige grænser deler det etniske og religiøse flertal i landet med shia-muslimerne i den sydøstlige del, inklusiv Ajam af iransk oprindelse, sunnimuslimerne i de centrale og vestlige områder, og kurderne i det nordøstlige højland. Samlet bekender 95 % af irakerne sig til islam mens, 5 % af befolkningen er kristne.

Det irakiske sundhedsvæsen er meget skrøbeligt. Regeringens manglende politiske prioritering, samt socio-politisk ustabilitet og nedskæringer på statsbudgettet har påvirket sundhedsvæsenet negativt. Sundhedsvæsenet er generelt ineffektivt og mangler kvalificeret personale. Især i områder i det nordlige- og centrale Irak, der tidligere var kontrolleret af Islamisk Stat, er sundhedsfaciliteter massivt ødelagt. Det samme er gældende i landdistrikter og fjerntliggende områder. Det dårlige sundhedsniveau og utilstrækkelige ydelser gør mange irakere afhængige af sundhedsydelser fra NGO'er, og Covid-19 har været ødelæggende for et allerede skrøbeligt sundhedssystem.

WHO har beregnet, at kun 55 % af den irakiske befolkning er dækket ind af sundhedstilbud, mens nabolande som Libanon og Iran ligger på 70 %.

Kvinder er særligt sårbare med hensyn til adgang til sundhedspleje og sundhedsoplysninger. Det offentlige sundhedssystem tilbyder ingen ydelser rettet mod kvinder, og der er meget få kvindelige læger ansat. Mange kvinder og nyfødte får ikke kvalificeret hjælp i forbindelse med graviditet og fødsel. Næsten 10 % af fordrevne børn lider af kronisk underernæring ifølge UNICEF. Vold mod kvinder er også et udbredt problem.

Irakerne har gennemlevet årtiers konflikter og udholdt år med langvarig vold og forfølgelse. Det har en enorm langsigtet indvirkning på den mentale sundhed og det psykosociale velvære. Da Irak kun har 80 fungerende kliniske psykologer, er det vanskeligt at få adgang til psykosociale ydelser. Manglen på psykiatrisk og psykosocialt personale betyder, at mennesker med psykiske lidelser ikke får den støtte, der skal til for at blive genintegreret i fællesskabet.

Ligesom andre lande i regionen lider et stigende antal irakere af ikke-smitsomme sygdomme, såsom diabetes og forhøjet blodtryk, også under graviditet. WHO vurderer, at hjerte-kar-sygdomme alene tegner sig for anslået 27 % af de samlede dødsfald, kræft 11 %, diabetes 4 % og kronisk lungesygdom 2 %.

Kilde: [Iraq Administrative Map Stock Illustration - Download Image Now - Map, Iraq, East - iStock \(istockphoto.com\)](#)

Dertil kommer, at Covid-19 har forværret den allerede eksisterende sårbarhed blandt konfliktramte mennesker, som har mistet deres begrænsede muligheder for levebrød, og som er blevet mere og mere afhængige af bistand. Fem år efter Islamisk Stats nederlag er 1,2 millioner mennesker fortsat fordrevet.

Udover de mange sundhedsudfordringer er Irak i de seneste år blevet hårdt ramt af klimaforandringer, med ekstreme temperaturer over 55 grader og en rekordlav nedbør. 7 millioner mennesker er blevet ramt af tørke, forringet adgang til vand og strøm og dårligt udbytte af deres afgrøder. Sandstorme er også en voksende sundhedsfare for befolkningen, der bor i ubeskyttede shelters. Blandt de hårdest ramte er internt fordrevne, der bor i teltlejr, og særlig ramt er gravide kvinder, nyfødte og børn under 5 år og ældre mennesker.

Landefakta	Irak	Denmark
Landeareal	438,317 km ²	43,094 km ²
Indbyggertal	43.5 millioner	5.7 millioner
Andel af befolkningen, der bor på landet	29 %	12,7 %
Nr. På FN's Indeks for landeudvikling	121 ud af 189 lande	10 ud af 189 lande
Årlig bruttonationalindkomst (BNI) per indbygger	4,775 USD	47,918 USD
Andel af befolkning, der lever under FN's fattigdomsgrænse	24,7 %	-
Forventet levealder	69 år	81 år
Gennemsnitlig skolegang	7,9 år	12.6 år

Kilde: FN's Befolkningsprogram, Verdensbanken og FN's Human Development Index 2022

2 PROJEKTET

Formålet med Venskabsprojektet er at imødekomme de mest kritiske behov hos mennesker i Irak, som befinder sig i situationer, hvor de er særligt sårbare. Venskabsprojektet vil være med til at støtte livreddende humanitær bistand, med fokus på at fremme modstandsdygtighed, inklusion og social samhørighed i de udvalgte områder.

Projektets fokus er en omfattende sundhedsindsats med levering af primære sundhedsydelser, især til unge, mødre, gravide, nyfødte og mindre børn. Målet er også at styrke de nævnte gruppers mentale sundhed gennem psykosocial støtte samt beskyttelse af især kvinder.

2.1 Målgruppe

Målgruppen omfatter flygtninge, internt fordrevne, hjemvendte og lokalsamfund, der er berørt af konflikt og langvarig fordrivelse samt påvirket af klimaforandringer og mangel på basale tjenester. Der lægges særlig vægt på gravide og ammende kvinder, spædbørn og børn. Geografisk vil projektet dække

Duhok, Sulaymaniyah og Ninewa i Nord, Baghdad, Anbar, Salah Eddin i det centrale Irak og Dhiqar og Maysan i Syd.

I nordlige og centrale områder vil projektet være målrettet mod syriske flygtninge, irakiske hjemvendte, internt fordrevne og sårbare værtssamfund.

I syd vil projektet særligt støtte sårbare lokalsamfund, der er ramt af fattigdom og klimaforandringer.

Mobil klinik placeret i Mosul City. Foto: Luisa Rueda Solache, Røde Kors.

Målgrupperne er samlet:

- 17.537 mænd og 22.712 kvinder, heriblandt 2.534 børn under 5 år.
- 24 frivillige, som uddannes indenfor sundhed.
- 360 kvinder, som deltager i mor og barn sundhedsklubber.

- Mindst 100 husstande, som modtager hjemmebesøg omkring sundhed.

2.2 Aktiviteter & resultater

Fokusområde 1: At sikre forbedret adgang til primær sundhedspleje og kvalificeret sundhedshjælp for mødre og børn

Mødre og børns sundhed er et af de største huller i det irakiske sundhedssystem, og det er især vanskeligt for fordrevne kvinder at få adgang til kvalificeret hjælp, der svarer til deres specifikke behov. Programmet sigter mod at fremme hjælp og sundhedsydelse til kvinder og børn gennem hele livscyklussen. Det vil sige fra både før-graviditeten (reproduktiv sundhed) til selve graviditeten, hjælp efter fødslen og pleje af nyfødte og børn indtil det 5. år, herunder vaccinationer og fokus på børns udvikling.

Støtten fra Venskabsprojektet vil være med til:

- At sikre, at mor og barn-sundhedshjælp er fuldt integreret i de to mobile sundhedsklinikker. Midlerne vil bruges til at dække driftsomkostninger herunder vedligeholdelse, personale, uddannelse af personale, medicin og udstyr.
- Støtte sundhedsfrivillige i at gennemføre mor og barn-sundheds-sessioner på både sundhedscentre og i de to mobile sundhedsklinikker. De mobile klinikker opererer i udkanten af Mosul og i Dhiqar, mens sundhedscenteret er placeret i Jadaa 5 i Ninewa, som er en lejr for internt fordrevne.

Fokusområde 2: At sikre, at Irak Røde Halvmåne-personale og frivillige trænes i førstehjælp, fremme af hygiejne og kommunikation omkring adfærdsændringer

Projektet sigter mod at opbygge og styrke frivillige og personales viden og kapacitet på sundhedsområdet. Dette skal ske for at sikre kvaliteten af sundheds- og hygiejneaktiviteter, mens også for at styrke bevidstheden og engagementet omkring sundhed og hygiejne i lokalsamfundene. Røde Kors i Danmark vil støtte kapacitetsopbygningen af den enhed under Irak Røde Halvmåne, der er ansvarlig for dataindsamling, analyse samt generel projektovervågning.

Støtten fra Venskabsprojektet vil være med til at sikre:

- Tre dages førstehjælpstræning for 24 frivillige
- 24 frivillige i lokalsamfund uddannes i sundheds-emner, kommunikation omkring adfærdsændring og træning i rapportering
- 24 frivillige i lokalsamfund uddannes i hygiejnefremme (herunder fødevarerhygiejne, miljøhygiejne og rent vand)
- Frivillige deltager i træninger, hvor principper omkring rapportering genopfriskes

Fokusområde 3: At sikre, at personale og frivillige fra Irak Røde Halvmåne understøtter mor-barn-sundhed og lokalsamfundenes engagement i sundheds-spørgsmål

En central del af projektstrategien er at involvere de lokale samfund i planlægningen og implementeringen af sundheds-aktiviteter. Involveringen vil bl.a. ske gennem interaktiv kommunikation, samt aktiviteter og feedback i små grupper med fokus på ændring af adfærd. Materialer og værktøjer vil blive tilpasset de lokale samfund og rettet mod både facilitatorer og deltagere på gruppemøder angående mor-barn-sundhed.

Støtten fra Venskabsprojektet vil være med til at sikre:

- Udvikling, tilpasning og formidling af informations-, uddannelses- og kommunikationsmateriale
- At alle 24 frivillige i de lokale samfund gennemfører møder i mor-barn sundhedsklubberne

- At alle 24 frivillige engagerer sig i husstands-besøg hos kvinder, der ikke kan deltage i mor-barn sundhedsklubberne.

3 VORES PARTNERSKAB MED IRAK RØDE HALVMÅNE

I Røde Kors i Danmark arbejder vi med vores partnere med afsæt i vores Internationale Strategi "Parat til at Handle" som løber fra 2022 til 2025. Vores målsætning er at nå ud til de mest sårbare først og at afhjælpe den skrøbelighed, som stadig flere oplever. Vi arbejder derfor for, at flere mennesker kan leve et sundt liv og har adgang til helt basale sundhedsydelser, at konflikter og naturkatastrofer ødelægger færre liv samt at udsatte mennesker bliver inkluderet og kan leve trygge og værdige liv. Strategien tager udgangspunkt i vores partnerskaber med nationale Røde Kors-selskaber og de behov og den viden, som de har hver især.

Røde Kors i Danmark har siden 2013 haft partnerskab med Irak Røde Halvmåne og støttet med psykosocial indsats, sundhedsydelser og nødhjælp.

Irak Røde Halvmåne har 93 kontorer, herunder 18 hovedafdelinger, en i hvert af landets provinser. Ingen anden indenlandsk organisation i Irak har den unikke, uafhængige rolle i forhold til regeringen, samt den størrelse, kapacitet, samt brede accept som Irak Røde Halvmåne. Tilsammen giver dette Irak Røde Halvmåne mulighed for at få adgang til de fleste områder.

Irak Røde Halvmånes mandat i Irak dækker både nødberedskab for at imødekomme umiddelbare humanitære behov (f.eks. fødevarer, tæpper, telte og hygiejnepakker) samt langsigtet støtte til lokalsamfund for at styrke deres modstandsdygtighed. Hjælpen, der gives til både fastboende og fordrevne, er især koncentreret omkring sundhedsydelser, fremme af sundhed og hygiejne samt i stigende grad psykosocial støtte.

Irak Røde Halvmånes kapacitet inden for sundhed omfatter – udover det ovenfor nævnte – drift af tre specialiserede hospitaler (to kirurgiske og et hospital for fødsler) samt et primært sundhedscenter. Irak Røde Halvmåne råder tillige over 13 ambulancer, 10 mobile klinikker samt et mobilt hospital. Irak Røde Halvmåne støtter også fem statslige sundhedscentre med personale og medicin.

4 STØTTEBEHOV I 2023

Vi søger om følgende støttebeløb hos Røde Kors-afdelingerne i Danmark i 2023. Støttebehov for 2024-2025 vil blive meldt ud på et senere tidspunkt, spejlet i og i forlængelse af den internationale strategi for 2022-2025.

2023

518.000 kr.

5 BAG OM VENSKABSPROJEKTERNE

Med venskabsprojekterne er det muligt for din afdeling at støtte det internationale udviklingsarbejde, der gennemføres af Røde Kors i Danmark og partner Røde Kors/Halvmåne-selskaber.

I adskillige af Røde Kors i Danmarks partnerskabslande er der venskabsprojekter, som din afdeling kan støtte. Alle venskabsprojekter godkendes af den internationale chef i Røde Kors i Danmark. I udvælgelsen lægges der vægt på, at hele projektporteføljen i et land og i en region hænger godt

sammen. Der tages hensyn til, hvilke områder og lande der er prioriteret i Røde Kors i Danmarks internationale arbejde samt adgang til anden donorstøtte i de enkelte områder. Til trods for store behov i landene, hvor Røde Kors i Danmark arbejder, er alle projekter ikke nemme at få donorers støtte til.

Alle venskabsprojekterne har lige stort behov for bidragene fra afdelingerne, da bidragene medfinansierer projekternes planlagte aktiviteter for sårbare lokalbefolkninger.

Hvilken forskel gør vores støtte?

Jeres støtte bidrager til:

- At nå flere sårbare mennesker ude i verden.
- At sikre det økonomiske fundament for Røde Kors i Danmarks udviklingsprojekter.
- At Røde Kors i Danmark kan igangsætte større projekter med andre donorer, hvor det kræves, at Røde Kors i Danmark selv bidrager til finansieringen.
- At Røde Kors i Danmark kan have fokus på udvikling af lokalafdelinger og frivillige, der er vigtige i Røde Kors bevægelsens tilgang til udvikling.

Hvilket venskabsprojekt skal vi vælge?

- Alle venskabsprojekter har behov for støtte. Læs projektbeskrivelser for hvert enkelt land under 'Venskabsprojekter' i Frivilligshoppen: <https://shop.rodekors.dk/collections/frivilligshop>
- I kan også få input fra Afdelingernes Internationale Arbejde på Landskontoret. Skriv til os på aia@rodekors.dk, eller inviter os ud til et oplæg på bestyrelsesmødet, i butikken eller ved generalforsamlingen om Venskabsprojekterne.
- I kan også selv finde en foredragsholder på: <https://www.rodekors.dk/foredragsholder>
- Endelig kan I følge med i nyhederne fra Venskabsprojekterne her: <https://mitrodekors.dk/venskabsnyheder>

Vi vil gerne støtte - hvad gør vi?

- Gå ind i Frivilligshoppen på Mit Røde Kors og rul ned til 'Venskabsprojekter' <https://shop.rodekors.dk/collections/frivilligshop>
- Vælg det, eller de projekter I vil støtte og anfør, hvilket beløb I vil støtte med.
- Tryk derefter på 'Læg i indkøbskurv'.
- Udfyld 'Kontaktinformation' og 'Faktureringsadresse' og tryk: 'Fortsæt til betaling.'
- OBS: Under de enkelte projekter kan I bestille en eller flere gratis plakater. Vælg antal, 'læg i indkøbskurv' og udfyld kontakt- og leveringsformularen.

Hvis I har problemer, kan I kontakte Afdelingernes Internationale Arbejde på aia@rodekors.dk

Tak for jeres støtte!